



# Сукоб интереса

Када су са једне стране партије и функције, а са друге принципи и институције страда ово друго

*Славиша Орловић,  
ванредни професор  
Факултета политичких наука*

Пре тачно годину дана Скупштина Србије је усвојила амандман на Закон о Агенцији за борбу против корупције којим је после дужег отезања и затезања купљено време и омогућено посланицима који су истовремено и градоначелници да задрже обе функције. Након годину дана Уставни суд је одлучио да је то неуставно. Када су једног СПС-овог функционера који је имао више функција почели да смењују, најпре су га сменили са места председника београдских социјалиста и то су назвали „деакумулација“ функција. Овде се, ипак, ради о уставној категорији – сукобу интереса. Према члану 102. трећи став, Устава Србије, народни посланик не може бити „функционер у органима извршне власти и правосуђа нити може обављати друге функције, послове и дужности за које је законом утврђено да представљају сукоб интереса



Од првог јануара 2010. улогу Републичког одбора за решавање о сукобу интереса преузела је Агенција за борбу против корупције. Закон о агенцији је био јасан и дао је рок од три месеца функционерима да се изјасне и одреде на којој функцији остају, а које се одричу. Они на које се то односило су се оглушили о Устав, закон и апел агенције. Ради се о посланицима чије су партије чланице владајуће коалиције и који граде крхку већину. Најјача странка је подлегла уценама да ће пасти влада ако двојица посланика-градоначелника остану без једне од ове две функције. Од априла до јула је трајало залуђивање јавности ко је у праву и да ли могу или не могу обављати обе функције. Градоначелничка позиција пружа власт и моћ, а посланичка имунитет и шансу да условљавају владу. Ствар се компликова-

ла и компликује и чињеницом да се ради и о једном броју посланика у Скупштини Војводине који су изабрани по већинском систему, што би значило и нове изборе за њихова места. Потврђено је оно што је овде укорењено као конвенција. Када су са једне стране партије и функције, а са друге принципи и институције страда ово друго.

Представници агенције су осим негодовања урадили једино што су могли и обратили се Уставном суду. Њему је требало годину дана да каже да су „два и два четири“, како јасно пише у Уставу. Народни посланици не могу да обављају две или више функција, чак и ако су на једној од њих изабрани од грађана. Али то није све. Може се чекати још три-четири месеца да се одлука објави у „Службеном гласнику“, јер до тада посланици-градоначелници „нису обавештени“. Када се одлука објави и када они буду званично упознати са уставном одредбом и са одлуком Уставног суда, то више неће бити толико важно јер се улази у изборну кампању за нове изборе. Управо је у томе и највећи проблем ове заврзламе. Са чиме ћете пред бираче? Корупцијом, кршењем и изврдавањем закона, урушавањем институција, уцењивањем коалиционих партнера и партократијом која доминира над јавним добром и над јавним установама. Шта је све жртвовано? Посланици нису поштовали закон за који су гласали. Агенција као једно од најважнијих независних тела чији је одбор изабрала Скупштина Србије добила је шамар на самом почетку свог рада, након прва три месеца. Кунемо се у борбу против корупције европским евалуаторима и известицима, а нећемо са оваквом борбом тамо и да стигнемо. Уставни суд уместо да гради кредибилитет најснажније институције, суди спору, по принципу, „права је спора, али је достижна“. Као да се одлуке доносе за историју и да су изванвременске.

Владајућа коалиција оставља утисак да условљавања, а можда и уцене функционишу. Пре може да падне и влада него да се посланици-градоначелници одрекну једне од својих функција. Главни актери ове приче се нису огрешили само о један, овде поменути, принцип „сукоб интереса“, већ и о други – непотизам. „Инсајдер“ нас је обавестио о фирмама једног од њих у Колубари, али смо читали и о постављеној сестрића, овог другог на место директора „Шумадија сајма“. Нашим политичарима, за које су парадигматични посланици-градоначелници, циљ је само да се оствари мандат до краја на свим својим функцијама. Тај циљ ће по свој прилици и бити постигнут, мање или више, на овај или онај начин. Остаје проблем што је визура окренута само ка претходном мандату. На крају, остаје отворено питање када ће политичари почети да размишљају не само како да изгурају мандат, већ и како да га обнове, односно како да грађани поново гласају за њих?